

ПВЕ БОГДАНЦИ II

Изработува: Сектор за развој и инвестиции

Скопје, 2019

АД ЕСМ, со цел да ги зголеми своите производствени капацитети, разгледуваше повеќе можности за изградба на нови коишто како ресурс ќе користат обновливи извори на енергија.

Паркот на ветерни електрани (ПВЕ) Богданци беше одбран да биде прв проект од ваков вид кој ќе се реализира во Северна Македонија. Земајќи ги предвид расположливите финансиски ресурси во дадениот момент, беше одлучено паркот на ветерни електрани да се реализира во **две фази**:

- **првата фаза** со 36,8 MW (16 ветерни турбини) и годишно нето-производство од 100 GWh и
- **втората фаза** со 13,8 MW и нето-производство од 37 GWh.

Реализација на проектот - прва фаза

Изградбата на првата фаза заврши во 2014 година. За реализација на проектот беа користени средства обезбедени преку КФВ банката во рамките на развојно-политичката соработка меѓу ВРСМ и ВСРГ. Со Протоколот потпишан на 14.10.2009 година обезбеден е заем од 32,9 мил. евра од КФВ банката за финансирање на проектот, а Договорот за заем е потпишан на 9.4.2010 година. Во согласност со извадокот од 165-та седница, одржана на 8.6.2010г., Владата на Република Северна Македонија донесе заклучок финансиските средства потребни за реализација на овој проект да се обезбедат од КФВ банка – Германија. Законот за гаранција на Република Северна Македонија беше усвоен од Собранието на РСМ. Соодветно на тоа, АД ЕСМ ги презеде сите активности за почеток на реализација на проектот. Сè со цел реализацијата на проектот да биде поефикасна, и успешно да заврши, Владата на СР Германија преку КФВ банката додели дополнителни 15 милиони евра, во рамки на билатерална финансиска соработка за 2012г. за проекти поврзани со енергетска ефикасност и обновлива енергија фаза III. Билатералната спогодба, Договорот за заем, Договорот за гаранција и Договорот за имплементација на проектот се склучени на 25.7.2013 година, со што вкупното учество на КФВ банката изнесува 47,9 милиони евра, додека, пак, сопственото учество на АД ЕСМ изнесува 7,9 милиони евра.

Имајќи ги предвид позитивните искуства од изградбата на **паркот на ветерни електрани „Богданци“** - прва фаза (36,8 MW), во следниот период (2019 - 2021) АД ЕСМ планира да го заокружи проектот во целост (вкупно инсталирана моќност од 50 MW). Планирана вредност: 21.000.000 евра.

Паркот на ветерни електрани „Богданци“ - втора фаза се состои од 4 до 6 ветерни турбини (тип SWT 2,3-93), секоја со номинална моќност од 3 до 4 MW, што ќе резултира со вкупна инсталирана моќност од 13,8 MW и номинално годишно производство на електрична енергија од 37 GWh. Покрај тоа, паркот вклучува и изградба на пристапни патишта и 20 kV кабловска мрежа.

Локацијата ќе биде во состав на постојниот парк на ветерни електрани, во југоисточниот дел на Република Северна Македонија, на територијата на општина Богданци. Локацијата се наоѓа на ридовите Ранавец и Главите, на надморска височина од 300 - 500 m и се карактеризира со ниска вегетација и релативно нерамен терен.

Со веќе реализираната прва фаза (изградба на пристапен пат, трафостаница, далновод, 36,8 MW инсталиран капацитет и приклучок на ЕЕС на РМ), објектот веќе е оперативен со повеќе од половина од предвидениот капацитет.

Важно е да се нагласи дека голем дел од трошоците кои се неопходни за реализација на ваков тип проекти нема да бидат дел од финансиската структура за реализација на втората фаза, бидејќи се реализирани со првата фаза.

ОЧЕКУВАНИ ЕФЕКТИ / ПРИДОБИВКИ

Со реализацијата и затворањето на целокупната инвестиција на овој проект се очекува да се постигнат следните ефекти:

1. **Се зголемува инсталираната моќност** на АД ЕСМ за 13,8 MW и годишно производство од дополнителни 37 GWh, доволни за снабдување со електрична енергија на околу 6000 домаќинства.
2. Се заокружува проектот парк на ветерни електрични централи „Богданци“ на проектираната инсталирана моќност од 50 MW и вкупно годишно производство од околу 137 GWh.
3. Со изградбата **ќе се зголеми уделот на обновливите извори** во производството на електрична енергија од АД ЕСМ за приближно 3%. Република Северна Македонија има обврски кон Европска Унија за исполнување на целите за 20% производство од обновливи извори во енергетскиот биланс, цел која е поставена и поддржана од сите релевантни институции во Република Северна Македонија.
4. **Заштеди** на емисијата на CO₂ од околу 35.000 t/годишно.